

Kino Dvor

Kino Dvor

Svetovnoznani roman Lawa Wallace-ja v 2 delih naenkrat 8 dejanj (4000 m)

BEN-HUR

Film, ki je stal 4.000.000 dolarjev! Režiser Fred Niblo. Film je izdelan deloma v naravnih barvah! Neprekosljive so scene: Zvezda repatica nad Betlehemom! Sužnji na galerij umirajo od žeje in trpljenja. Večerja pri šejku. Obrt lepe Egiptanke. V dolini gobavih pri Jeruzalemu. Jezus na Golgoti. Starodavni Jeruzalem pod rimskim jarmom. Sv. Triji kralji pred sinom Marije. Pomorska bitka med gusarji in Rimljani. Nepoznani Jud na dirkah v Antiohiji. Med drugimi dirkajo štirje belci slovite lipicanske pasme, last bivšega avstrijskega cesarja.

Najbolj dragoceni film v zgodovini kinematografije. Pri predstavah sodeluje pomnoženi lastni orkester, ki svira originalne nalašč za ta film komponirane skladbe! Dvorana je svečano okrašena!

Predstave: V božičnih praznikih dnevno ob pol 11. dopoldne in ob tridejrt na 3, 5., 7. in četrt na 10 zvečer.

Predprodaja vstopnic dnevno od 10. do 12. in od 2. dalje! Tudi že danes dobite vstopnice za jutri!

Kino „Ljubljanski dvor“. Telefon 730.

Naši kraji in ljudje

Otrokom svobode

To pismo vam pišemo mi, vaši mali bratje od Soče in Jadranskega morja. Prosimo vas, da teh vrstic ne zavržete, ampak jih preberete še enkrat in jih hranite. Nato jih preberite znova, da jih boste znali na pamet in jih povejte svojim staršem, da bodo tudi oni mislili na nas!

Zakaj, to mi hočemo, da vi mislite na nas in da ne pozabite na nas.

Vi ste svobodni, mi nismo svobodni. Vi imate očeta in mater, tudi mi imamo očeta in mater, toda naš oče in naša mati nista svobodna kot vaša. Vaša zemlja je lepa, tudi naša zemlja je lepa, toda naša zemlja ni svobodna kot je vaša.

Naše gore, naše reke, naši gaji, naše cvetice so žalostne, tudi ptice ne pečejo veselih pesmi. Zato, ker je naše srce žalostno, je vse žalostno. Le kadar se spomnimo, da ste si svobodni, postane veselo naše srce in kadar verujemo, da vi mislite na nas, takrat je naše srce še veselejše.

Opisali vam bomo, kako se nam godi. Mi hodimo v šolo vsak dan, kakor hodite vi. Mati nas umije in počese, da nam kave in kruha, kakor ga da vam in naš odpravi z lepo besedo na pot.

Ko stopimo v šolo, pride v razred učitelj, ki nam govori v takem jeziku, da ga ne razumemo. Ker ga ne razumemo, mu nič prav ne naredimo, zato je hud, mi pa nič ne vemo, zakaj se hudeje. On hoče, da govorimo italijansko, mi pa znamo slovensko, ker smo Slovenci, učitelj pa ne zna slovensko, ker je Italijan. Kadar beremo, ne beremo prav, ker imamo samo italijanske čitanke in smo zato kaznovani. Kadar pišemo, ne pišemo nikoli prav, ker moramo pisati italijansko, a smo Slovenci, zato smo zopet kaznovani. Kadar nam učitelj pripoveduje pravilico, slišimo besede, a jih ne razumemo. Oh, kako je radi tega dolgočasno v šoli! Kako bi se radi učili, a se ne moremo!

Kadar molimo, tedaj moramo moliti po italijansko. Mi ne razumemo, kaj molimo.

Tako je, ker nismo svobodni.

Kako je pa pri vas?

In kadar smo prišli domov, smo dobili mater objokano in smo jo vprašali, kaj je. Ona ni odgovorila, ker je bila vsa solzna. Nato pa je povedala, da je oče izgubil službo, ker je Slovenec. Mi tega nismo razumeli in smo dejali, da mora kupiti šolski zvezek, da ne bomo kaznovani v šoli. Mati pa je dejala, da še za kruh in obleko ne bo denarja. Nam se je pa to čudno zdelo in bi bili radi vprašali očeta. Pa je bil tako tih in je mislil, da smo molčali.

Tako je pri nas, ker nismo svobodni. Kako je pa pri vas?

V nedeljo popoldne so hoteli pri nas prirediti veselico. Cel mesec so se učili in tudi naši starejši bratje in sestre so bile zraven. Obljubili so tudi nam, da pojedemo gledat. O, kako smo se veselili! Bili smo pridni in celo sanjali smo o tem. Pa je prišel naš starejši brat domov in je bil hud. Vprašali smo ga, kaj se je zgodilo. Dejal je, da ne pustijo imeti veselice. «Kdo?» smo ga vprašali. «Italijani!» je odgovoril in je bil še bolj hud, da se ga nismo upali vprašati nič več.

Tako je, ker nismo svobodni.

Tisti večer smo šli žalostni spat. Preden smo zaspali, smo slišali našega brata, ki je pel z drugimi mladeniči pod oknom slovenske pesmi. Nato nismo slišali nič več. Ko smo zjutraj vstali, je mati zopet jokala. Povedala je, da so zaprli brata, ker je pel slovenske pesmi. Ko smo to slišali, smo jokali tudi mi.

Tako je pri nas...

In pri vas, kako je? — Ali vam je prinesel kaj Miklavž? Mi smo mu nastavili čevlje in nam je prinesel malo, malo. Naš oče nima službe, je dejala mati. Druga leta smo šli na Miklavžev večer v Društveni dom, kamor je prišel sveti Miklavž z angeli in parkeljmi in nam je prinesel obilo lepih reči. Letos so Društveni dom zaprli in niso pustili Miklavža vanj. Tudi božičnice, na kateri smo lani dobili v dar obleko in obuvalo, ni bilo. Zato smo žalostni.

Dragi otroci, ki ste v svobodi, tako gotovo ni pri vas. Naši starši nas imajo radi, a Italijani ne puste, da nam pripravijo veselje. Naša mati nas zbere okrog sebe in nam pripoveduje pravljice. Njo razumemo vse, ker govori slovensko, učitelj pa ne razumemo, ker govori italijansko. Nato vzame naša mati slovensko čitanko in nas uči brati lepe zgodbe, ali pa bere sestra iz knjig in mi poslušamo.

Tako zelo lepi so ti večeri! Tako le-

po nam je pri starših, ki nas ljubijo in jih razumemo, vse drugo je žalostno in grdo, ker nam manjka svoboda.

Mi vas zavidamo. In želimo, da bi tudi mi dobili učitelja, ki bi slovensko govoril z nami, in da bi smeli na veselice in da bi smeli slovensko peti in da bi odprli Društveni dom svetemu Miklavžu in božiču. Ker pa vsega tega nimamo, vas prosimo, da mislite na nas in povejte tudi svojim staršem, kaj vam pišemo, da tudi oni ne pozabijo na nas.

Le če ne boste pozabili na nas, bomo dobili, kar želimo. Ze ob sami misli na to smo veseli. Do tedaj pa vam obljubimo, da ne bomo pozabili na vas v svobodi in ne slovenske govorice, zakaj če bi to pozabili, bi ne bili več vaši bratje in sestre.

Prejmite prisrčne pozdrave in voščila!

Jožek Jeram in drugi otroci od Soče in Jadranskega morja.

Kongresni trg v Ljubljani z gozdičem božičnih drevesc

Božič v gozdu

Lepa je noč vsa narava, toda najlepši je spavajoči gozd, ki ga je vetrni lahno predramil. Vrhovi jelk in smrek, ki jih je uspavajoči sneg pritisnil v tesen objem in so si Sepetali božično bajko, so se stresli in mehka od lune posrebrana prašina je zaropotala na tla.

Vse je tiho in nočeno noč se ne sliši vikanje sove in ne zatego lajanje lisjaka, ki je par noči prej begal plašljivega zajca in strahopetne ptice. Tupatam prihajajo oddaleč glasovi vaškega kužona, ki laja in cvili in je nezadovoljen, da mora biti privezan in zmrzovati v nezakurjeni gajbici, dočim se je vse drugo skrilo pred gospodujočim mrazom.

Zamajalo se je grmičevje, otrslo snega in dolge šibe, ki jih je pripognil k tlom debeli sneg ter so zapirale ozko gozdno stezco, so se vzravnale. Iz grmičevja je stopila srna in postala. Obrača dolge uhlje in prisluškuje, dviga glavico ter voha na vse strani, ako morda veter ne prinese kaj sumljivega. Od daleč se sliši votel pok, toda to je ne moti, dobro razločuje, da je počilo daleč od gozda, pri vasici, kjer praznujejo rojstvo Gospodovo. Ker ni občutila nikake nevarnosti, gre naprej, za njo pa cela njena družina, njen letošnji in lanski naraščaj s svojimi prijatelji, znanci in znankami. Osem jih je, ki neslišno gazijo do trupla jim segajoči sneg. Vsi zaupajo izkušeni voditeljici, stari srni, le navihanec srnjak, kateremu diči glavico že novo kosmato, v zadnjih dneh vzrastlo rogovje, nekoliko zaostaja.

Pot jih vodi pod mogočno, sredi gola bukova samujoča smreka, na kateri se iskri v mesečini milijon ledenih svečic in je pod njo pripravil lovec božična darila.

V jasli jim je nasul popoldne repo, peso in malo ovsu, v lestvico nad jasli pa naložil seno; v bližini je obesil nekaj omevja, ki je posebna slaščica za srnjak. Dospelji na krmišče, najdejo srne drugo družbo, ki se je že navečeralja in počiva v snegu. Ta družba pa ni tako srečna, prišla je iz sosednjega lovišča, kjer niso imeli njih gospodarji srca za ubogo divjad. V poletju, ko se je srnjak lahko očevala, je niso zasledovali, pač pa v snegu sleherni nedeljo in so še na dan pred svetim dnevom spustili za njo divje brake. Najmlajšega, ki je komaj gazil sneg, so obstrelili in se je daleč razleglo obupno ječanje, ko so ga prijeli lovski psi; staro srno so ranili in bo težko prebila božično noč.

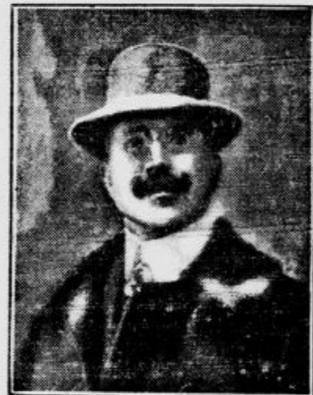
Tudi dolgoohi zajec je pripuhal na krmišče, ko pa je videl, da so pri jaslih drugi večji gostje, se je okrenil in mahnil proti vasici, zavedajoč se, da je nočeno noč varen tudi pod kozolcem. Najpreje je poskusil kopati na njivi, toda sneg je predebel, da bi prikopal do zelene ozmine. Šel je pod kozolec, kjer je repnek previsoko obesen in sedaj muli seno, ki štrli skozi špranje logarjevega skednja. Prisluškuje pod oknom, kjer je naslikal mraz ledene rože in odseva luč svetiljke ter se čujejo otroški glasovi, ki prepevajo božične pesmi pred jaslicami. Lovec pa sedi pri gorki peči, puši prijetno dišeči tobak in se ve-

seli lepega večera. Zadovoljen je, da je prenehalo snežiti, da ni sneg zapadel krmišče, kjer je položil hrano za perjad in da je omogočen dostop tudi ostali divjadi do hrane. Vesel je družinice, ki raste v njegovem duhu, v prijateljstvu do ljudi in divjadi ter zna ceniti lepoto prirode.

VI. K.

Prvi reprezentančni pes slušatelj - ljubljanske univerze se vrši v sredo dne 16. februarja 1927

Dr. Štefan Rajh - 50letnik

Dala nam ga je dobra slovenska mati iz Stajerskih Dramelj dne 26. decembra 1876. Iste matere enako vrlega sina dr. Jakoba Rajha je nedavno obitelji in narodu vzela neusmiljena smrt. Kakor večina dijakov izpod slovenskih kmečkih streh, se je moral tudi naš Štefan trdo boriti in trpeti pomanjkanja v raznih oblikah, da je dosegel gimnazijsko maturo leta 1898. v Celju. Dne 7. junija 1904. je promoviral v Gradcu za doktorja prava in potem praktical kot odvetniški kandidat v Celovcu, Celju in Mariboru, kjer je bil povsod priljubljen kot agilen narodnjak in izboren družabnik. Dr. Štefan Rajh je bil prvi, ki je v Gradcu delal odvetniški, izpit v slovenskem jeziku. Da je takrat zaradi tega v nemškem pragozdu silno završalo, pač ni treba naglašati.

Majnika leta 1911. je dr. Rajh otvoril lastno odvetniško pisarno v Ribnici, odkoder se je z novim letom 1914. preselil kot odvetnik v Kočevje. To je bilo v tistih časih drzno podjetje. Dr. Štefan Rajh se ga ni ustrašil in je premagal s trdno voljo in pravičnim nastopom vse ovire. Marsikomu bo še v spominu boj za slovensko šolo v Kočevju, ki ga je takrat začel bojevati dr. Rajh kot zastopnik slovenskih rudarjev.

Ko je nad Rinžo zasijalo jugoslovensko solnce, se je dr. Štefan Rajh s podvojenjo silo takoj zopet posvetil narodnemu in kulturnemu delu. Ustanovil si je lastno ognjišče, je dobil v svoji soprogini vrlo in neumorno sotrudnico.

Naš dr. Štefan Rajh ni izmed onih, ki silijo v ospredje; skromen delavec hoče biti in neopažen. Vzlic petdesetim se ne ogiba telovadnice, ne zamuja nobene pevške ali godbene vaje, nastopa na odru v vseh vlogah, je ljubljenec otrok kot sv. Miklavž, premika kulise, suflira, režira... Duša podrobnega, narodnega in kulturnega dela v Kočevju...

Kočevski Sokol ima v dr. Štefanu Rajhu skrbnega starosta, «Glasbeno društvo», «Ciril-Metodova podružnica», «Jugoslovenska Matica» svojega vestnega predsednika. Dr. Štefan Rajh je odbornik «Dijaškega doma» in podpredsednik krajevne organizacije SDS, ki mu je kot nikdar omahujočemu naprednjaku letos poverila kandidaturu v oblastno skupščino.

Jubilantu, našemu dr. Štefanu Rajhu: Na mnoga leta!

Skrivnosti božičnih večerov na Kozjaku

Ce hočeš imeti mnogo denarja, natrgal na sv. post šopek češnjevih vejic in jih dal v vodo, da vzbrste. K polnočnici pojdi prvi. Tam, kjer se stekajo tri meje, ti pride naproti vrag. Pod vsakim pogojem hoče kupiti od tebe šopek češnjevih vejic. Ko mu šopek zaceniš, se hoče pogajati. Pazi, da ne odnehaš od prvotne cene. Končno ti vrže vrag nekoliko razjarjen vrečo denarja za šopek češnjevih popkov. Z denarjem umno gospodari, sicer ti ga odvzame.

Pojdi tik pred polnočnico, ko gori samo še večna luč, v cerkev. Vzeml svečo z glavnega oltarja in jo prižgi na večni luči ter poldi z njo trikrat okoli cerkve. Med pojto se ti pridruži hudčič in ti hoče svečo upaliti. Ako obraniš plamen sveče, ti vrže vrečo denarja ter nima več moči do tebe.

Ako si želiš denarja, delaj 12 tednov pred svetim večerom stolček iz 12 vrst lesa. Delaj vsak teden po enkrat in vsakokrat z drugega lesa. Stol nesl k polnočnici, postavi ga ravno pred glavnimi vrati in se vsedi nanj. Med povzdigovanjem pride zlodej in ti odkupi stolček za vrečo denarja.

Pri polnočnici opravi spoved in obhajilo. Hostijo vzemi iz ust in jo shrani v skatlo. Doma jo daj žabi, ki si jo vlovil na sveči post. Žaba sne hostijo in nakraca na papir veliko številko. Na božič zjutraj pojdi prvi v cerkev. Ustavi se pri glavnem oltarju in drži listič v rokah. Hudčič pride ves razjarjen in z veliko silo naravnost v cerkev. S seboj prinese tudi vrečo denarja. Ves zelen je od jeze, da mora pustiti polno vrečo, ker drugače ne more iz cerkve.

Ce te mika videti bodočnost prihodnjega leta, se odrgal z namočeno obrisačo v blagoslovljeni vodi med polnočnico po vsem telesu in se ne obrisi. Nato teči nag trikrat okoli hiše in pogledj vsakkrat skozi okno. V hiši zagledaš vse, kar se bo zgodilo v prihodnjem letu.

Na sveti večer pojdi prisluškovat k meji. Ako slišiš godbo, se bo pri mejaših nekdo zeml, ako slišiš zabljanje rakve, bo nekdo umrl.

Fant naj prereže pri polnočnici ravno med povzdigovanjem jabolko na dvoje ter se ozre okoli sebe. Zagledal bo svojo izvoljenko.

Ce dekle hoče spoznati svojega ženina, si more na božični večer viliti mleko po hrbtu in ga prestreči s skledico. Kdor pride mleko pit, postane njen ženin.

Dekle, ki se hoče prepričati, ali bo poročila svojega fanta, naj vlovil na sveti večer žabo, jo odre in pokoplje v zemljo. Ako žabo mrvilce snejo, ga ne dobi, če je obratno, pa jo poroči.

Dekle, ki si hoče prikleniti svojega fanta, ga mora povabiti na sveti večer k sebi. Medtem ko sta v najbolj zatopljenem pogovoru, mu mora njena mati neopaženo vreči dve jajci v hrbet, da se ubijeta. V naglici ju mora prestreči s skledico in ocvrti, da jih použije. Tako si ga priklene za vedno.

Na sveti večer se vsedi na studenec in molj. Ravno med povzdigovanjem se spremeni voda v vino.

Ce greš na dan sv. Lucije nag odlomit češnjevo vejico, ti na sveti večer razcveta. Poduhat pa jo pride sam vrag.

Dve dekli sta hoteli preiskati koralžo, katera izmed njiju se upa k studencu po vodo ravno med povzdigovanjem med polnočnico. In res se je starejša odnala, vzela škaf in šla. Dolgo se ni vrnila. Ko so šli ljudje od maše domov, so našli pri studencu samo škaf, ušes so se držali sa-

KANTOROWICZ

likier, star nad 100 let, dobite v vseh delikatesnih trgovinah.

mo prvi deklet. O deklet pa ni bilo ališati nikdar več.

Tam, kjer teče voda mimo cerkve, napravi tako majhen stolček, da ga lahko neseš v žepu k polnočnici. Delati ga moraš 12 dni pred božičem in iz 12 vrst lesa. Med evanĝelijem daj stolček na hrbet in se z njim nasloni na glavna cerkvena vrata. Ravno, ko se zemljani križajo, zagledaš čarovnice. Med evanĝelijem jih lahko mirno gledaš, a potem uderajo za teboj. Hitro steči čez potoček, ker tam nimajo več moči do tebe.

Na kvaterno soboto zvečer pred božičem se predice predle še po delopustu dolgo v noč. Postale so silno lačne. Gospodinja je šla na podstrešje po suho sadje, da bi predice gudele (prigriznile). Dolgo se ni vrnila. Predice so jo klicale, a se ni oglašila. Posvečile so na podstrešje. Strašno! Pred njimi so se zasvetile bele kosti. Iz teme je donel zamočel glas: »Poguzam te, poguzam te!« Še 14 dni po kvaterni soboti so slišali te strašne glasove.

Neki mož je na božično kvaterno soboto zvečer sekal les tik ob meji v gozdu svojega soseda. Prišla je bela žena in ga opomnila. Mož se je norčeval iz nje, žena je uzaljena odšla. Nato je prišel gozdni mož in ga opomnil: »Zadnjič te opomnim, ne-haj!« Tudi tega je zavrnil. Drugi dan, ko so šli ljudje od maše, so našli v drevo zasekano sekuro. Ročajev so se držale roke, o možu pa ni bilo ne duha ne sluha.

Ako oponašaš na sveti večer psa ko laja, ti prinese človeško nogo, rekoč: »Pomagaj si mi lajati, zdaj mi pa še pomagaj pogesti.« Ako ne ubogaš, te raztrga na majhne kose.

Da se obvaruješ vse leto pred zli duhovi in strelo, napravi križe iz blagoslovljenega lesa ter jih pribij nad vsemi vratni in okni svojega stanovanja. B. Jurancič

Regulačne naprave ob Dravi nižje Ormoža v resni nevarnosti

Prebivalstvu ob Dravi nižje Ormoža so že v spominu dobre regulacijske naprave pri Pušencih, katere le bivša Avstrija izvršila v letih 1906—1909 ko je zavarovala velike površine rodovitne in prvovrstne zemlje od Ormoža tja do Središča in odvrnila s tem nevarnost, da bi se Drava približala železnici. Najjačje so bile te naprave pri Pušencih, kjer se je porabilo 175 vlakov a 25 vagonov pohorskega granita, Voda, ki je z vsjo silo butala s hrvaške strani Drave proti tej masivni skalnati steni, ni mogla do letošnjega leta teh naprav poškodovati. Ljudstvo je imelo tam svoje najboljše nlive in v nizinah ob Dravi, katere je uporabljalo tudi za pašnike so mu rastla drva. Vsled te regulacije pridobljeni svet se je deloma tudi razdelil med one, katerim ga je Drava svoječasno odplavila. Skratka, strah pred Dravo je v teh krajih nekoliko pojenjal.

Vsled letošnjih povenjenj pa je Drava na mnogih mestih izpremenila svojo strugo. Neprestano izpodjedanje peščenih tal v strugi je pogreznilo regulacijske naprave. Voda je vdrla čez nje in raztrgala na dolžini kakih 30 m regulacijsko napravo ali buro. Sedaj prehaja v čim dalje večjih množinah na zavarovan svet ter ga poplavlja in odnaša. Prebivalstvo prizadetih občin Pušenci in Frankovci je takoj spoznalo veliko nevarnost, ki mu radi tega preti. Opozorilo je in še opozarja vsa oblastva, da je nujno potrebno pokvarjene regulacijske naprave takoj popraviti, ker mu nastane v nasprotnem slučaju velikanska škoda na imetju in koncem koncev preti nevarnost tudi železnici. Kmetje sami so že storili, kar je bilo v njihovi moči. Posekali so velike gozdne komplekse lastnega šibja, ki bi jim drugače zrastle za drva, ter napravili debele snope šibja ali fažne (bede je najbrž v sorodu z italijanskim »fascio« — snop) in jih dali hitrotehniškemu oddelku na razpolago. Vsaka občina, in sicer Pušenci in Frankovci je dala po 500 komadov Bilo je to delo večih tednov z našo težko in vozniki.

Toda, kaj pomaga vsa skrb in ves trud prizadetega prebivalstva, ko najde pri hidrotehniškem oddelku v Varaždinu, v čegar območje spadajo vsa regulacijska dela na Dravi nižje Zavrča, gluha ušesa. Ta žalilob vzdržuje ista v najlepšem redu samo na desnem t. j. na hrvaškem bregu, dočim popravlja na slovenski strani t. j. levem bregu pušča v nemar. Še sedaj, ko je od prizadetih občin že vse pripravljeno, se hidrotehniški oddelki v Varaždinu ne gane in se izgovarja, da nimajo za vzdrževanje regulacijskih naprav na levem bregu Drave nikakega denarja na razpolago. Če in v kolikor bi odgovarjali resnici, ne moremo presoditi, vemo pa za gotovo, da ima baš v to svrhu še iz tekočega proračunskega leta okoli 12.000 Din, s katerimi bi se moglo s pomočjo že pripravljene materiala (fažin) razstrgano regulacijsko napravo vsaj za silo zamašiti. Kljub neprestanim prošnjam s strani občinskih predstavništva v Pušencih in Frankovcih se z že obiljujenimi deni še do danes ni pričelo. Prišel je pred kratkim le nekdo od hidrotehniškega oddelka, da je poškodbe na napravi — fotografiral. In to je bilo vse, samo da se bo denar, kolikor ga je še preostalo od drugod, porabil za — komisije.

Na eni strani torej velikanska škoda na narodnem imetju vsled poškodbe regulacijskih naprav, za katerih popravilo je prisadeto prebivalstvo samo že vse pripravilo, na drugi strani pa samo obiluje in odlašanje s prepotrebimi deli na poznejši čas, ali se ne pravi to iz ljudi naravnost norca bitii!

Opozarjamo radi tega vse merodajne čimtelje, predvsem pa generalno inspekcijo voda v Zagrebu, če jim je kolikček na tem ledoče, da se regulacijske naprave na Dra-

„Jutro“ Slovincem za Božič Veselo sporočilo vsem naročnikom in čitateljem

V stalni brigi za napredek našega lista ter v skrbi za zadovoljstvo njegovih nešteti prijateljev smo tudi letos pripravili za novo leto veliko izpopolnitev »Jutra«

Naš list je postal mogočen posredovalec med slovenskim človekom, njegovo domovino ter velikim svetom. »Jutro« je ponosno na svoj sloves, da je po svoji vsebini eden izmed prvih dnevnikov v Jugoslaviji, pmonso je, da se krog njegovih prijateljev širi od meseca do meseca tako, da »Jutra« danes po številu stalnih naročnikov ne prekašajo niti ene novine v cel državi.

Čim širši pa je krog »Jutrovih« čitateljev, tem popolnejši po vsebini in tem večji mora biti njegov obseg, ako hoče ustrezati raznovrstnim in številnim potrebam širokih slojev našega ljudstva. Le tako je mogoče, da ostane »Jutro« zanesljiv in kolikor mogoče popoln posrednik z življenjem in svetom.

Razumevajoč svojo žurnalistično nalogo tako, smo se, ne strašeč se ne truda, ne novih stroškov, odločili, da začne v novem letu v »Jutru« izhajati

posebna tedenska priloga „Življenje in svet“

Tednik »Življenje in svet« bo poučno in zabavno glasilo. Urejevat ga bodemo skušali tako, da bo oziraje se na dognanja moderne znanosti, pisan lahkoumljivo, zanimivo in pestro, da bo mogel zadovoljiti slehernega čitatelja, ne glede na stan in predizobrazbo. Vsakdo bo lahko našel v njem mnogo poučnega, zanimivega in prijetnega. Cela vrsta rubrik iz raznih panov lajnega življenja bo nudila stalen vir dobrih informacij, nasvetov in mišljajev. Sestavki bodo po možnosti ilustrirani.

Naročniki »Jutra« bodo prejeli tedensko prilogo »Življenje in svet« brez vsakega povška naročnine, ki ostane tudi v bodočem letu ista in znaša na mesec 25 Din. Priloga »Življenje in svet« bo izhajala ob sobotah v obliki zloženega »Jutra« na 16. oziroma 32 straneh in bo tednik zase, ki ho tvoril na koncu leta debelo knjigo.

Prepričani smo, da smo preskrbeli s tednikom »Življenje in svet« prilogo, kakršne dosedaj še nima v naši državi noben drug list. Nadejamo se zato, da se bodo naši dosedanjji naročniki še tesneje strinili okoli »Jutra«, prav tako pa, da se bodo njim pridružili še novi tisoči. »Jutro« mora v vsako hišo!

JUTRO

vi, in sicer tudi na levi strani vzdržilo in na tak način ohranilo veliki kompleks najrodovitejših njiv, travnikov in gozdov, da stori vse da se s prepotrebni popravili poškodovanih naprav takoj začne, ker vsaki dan odlašanja pomenja ogromno škodo za narodno imeje in tudi za državno blagajno. Obrachamo se tudi na vse naše narodne poslance, da regulacijskih del na Dravi, in sicer na celi črti od Ormoža do Središča na noben način ne pustijo iz vida, da se v novi državni proračun vnese na vsak način za ta dela čim večja vsota, da to ne bo prepozno ker je škoda od dneva do dneva večja, prebivalstvo pa tudi vedno bolj obupano in nezadovoljno.

Križev pot domačih inženjerjev

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov ugotavlja na podlagi zbranega gradiva v konkretnem primeru sledeča dejstva:

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode so v prvi polovici leta 1926 poskale novega tehničnega ravnatelja izbrati je padla na inozemca, zaradi česar je podjetje moralo prositi pri oblastvi za dovoljenje za zaposlitev inozemca. Inspekcija dela je pozvala tudi podpisano Udruženje, da se izjavi o potrebi zaposlitve inozemca. Odgovor se je glasil v odklonilnem smislu, ker se je ugotovila možnost nastavitve domačina na to mesto. Vzič tej izjavi pa je izpraznjeno mesto obdržal inozemec, ki je nastopil službo že prej imenovano podjetje se je nato v oktobru obrnilo v tej zadevi neposredno do podpisaneza Udruženja s prošnjo, da mu imenuje kandidata-domačina za mesto tehničnega ravnatelja, ali pa izda potrdilo, da takih nimamo na razpolago. Odgovor se je glasil v tom smislu, da je podjetje v stanu, da mesto zasede z domačim inženjerjem, ki je že tam nastavljen ter ima potrebno strokovno znanje.

Medtem pa je podjetje iz varoka, ki s strokovno sposobnostjo nima nobene zveze, uvedlo korake za odslovlitev tega domačega inženjerja; predvsem je prejel poziv, da do 10. novembra 1926 predloži odgovor na službo. Vznok se je našel v prvi vrsti v nasprotstvu inozemca proti nje njerjo-domačini. Vzik osebnim intervencijam Udruženja je podjetje vztrajalo na sklepu, ker po nasvetu Udruženja ni predložil odgovoril, mu je podjetje službo promp-

tno odpovedalo z 31. decembrom 1926. Predmetne ugotovitve suhih dejstev kažejo križev pot domačih inženjerjev, ki žčejo službe v privatnih podjetjih v domovini. Udruženje jugoslovenskih inženjerjev, arhitektov — Sekcija Ljubljana

K razstavi kanarčkov v Ljubljani

Ker se vrši ob božičnih praznikih v telovadnici liceja na Bleiweisovi cesti razstava kanarčkov - harcerjev, je potrebno, da se obiskovalci razstave seznanijo nekoliko pobližje s prvotno domovino in z načinom življenja te ptice.

Na zapadni strani Afrike tvorijo goraki grebeni pogreznjene Atlantide skupino srebrnih Kanarških otokov. Sosedje teh otokov so še Azori in pa Madeira. Južna, zmerno topla klima, skozi celo leto enakomerna brez mraza in vročine, vlada na teh otokih. Tukaj v tem zemeljskem Ednu je tekla zibelka našemu kanarčku, katerega najdeš danes po celem svetu v palačah in v bornih kočah. Divji kanarček (fringilla canarija) se znatno razlikuje od našega domačinega. Ves je zelen, zgoraj bolj sivkasto, spodaj pa rumenkasto, perutnice so črnatste, temnosivi rep je pa belo obrobljen. Hranil se z vsakovrstnim semenjem, sočnim zelenjem in sadjem. Glas mu je mehak, svež, melodičen. V svoji domovini živi kanarček po goščah kraj potokov, po sedah vrtil in tudi po mestih.

Kanarčka so prinesli v početku 16. stoletja v Evropo, kjer se je ljudem kmalu prikupil s svojim prijetnim petjem. Kanarčka ni baš težko hraniti. Gledati je v prvi vrsti na to, da ima udobno kletko. Kletko je treba vsaj vsak tretji dan temeljito očistiti, ker povzroča razkroj raznih ostankov in odpadkov neprijeten duh, ki zelo slabo vpliva na zdravje kanarčka. Na očišeno dno kletke se posuje nekaj suhega, drobnega rečnega peska, kojemu se primeša tudi malo vrtno zemlje. Vobče je kanarček precej občutljiv ptič, nežnega organizma. Vsaka soba mu ne prija in kakor človek želi in sončne, ne popolnoma suhe, mirne sobe s primerno toploto. Harcerji so pa še celo občutljivi. Nečist zrak prah, dim ali preprih mu povzročajo hri-pavost. Sveže mrzla voda učinkuje na nežni ustroj glasilke in dihalnih organov tako slabo, da težko oboli na dihalih. Voda naj ostane toplej, posebno v zimskem času, vsaj 1 do 2 uri v sobi predno se vliče v kletko. Premrzla voda povzroča tudi želoščne in črevesne bolezni.

Prvi pogoj, da so ptiči živi in zdravi, je pravilno krmiljenje. V prodajalnih točih na vadno že pripravljeno krmno mešanico raznih semen, pod imenom »krmna za kanarčke«. Sladkoromedež pa izredno ugnja sladkorček, dastelček, sah ali v mleku namočen započec, ne brani se pa tudi trdo kuhanega jajč-ka. Konoplja je zelo koristna, zato je priporočljiva le za suhe, valed boleznimi oslabele oporavnike (rekonzalescente). Zdravim pevcem pa ni pokladati konoplje, ki povzroča hri-pavost in otebeljenje. Kanarčki vseh vrst jedo radi zeleno kresnico, kurja čreva in liste salate. Mokra, prepogostokrat dana zelenjava povzroča grižo, nasprotno pa leči tudi zaprtje. Hruške in sladka jabolka so tudi zdrava krmna. Drobec sepe (osna sepi), ki je kupil v drogeriji ali v lekarni, naj kanarček nikdar ne mounka. Kanarček živi navadno 10 do 12 let, ali pri primerni hrani in pri dobri postrežbi užka tudi 20 let.

ELEGANTNO in primerno darilo damam
CREME MOUSON

Božični tihotapci saharina krog Maribora

Maribor, 23. decembra.

Prazniki so tu, denarja pa ni! Kako priti najlažje do njega? Tihotapci! Tu se da največ zaslužiti. In res dogovorjeno, storjeno. Vendar pa z nesrečnim izidom, kajti finančna kontrola dobro pazi in ji pri tem pridno pomaga žandarmerija.

Tako je patrulja finančne kontrole iz Sv. Križa ustavila na Slemenu dne 16. t. m. dva tihotapca, ki sta se vračala proti Avstriji. Eden kljub pozivu ni obstal ter je zbežal. Patrulja je streljala za njim, a on je odgovoril z revolverskimi strelami se nato izgubil v gozd. Prijeti tihotapcec Ferdinand Habit iz Lučan (Avstrija) je pa na razna vprašanja izpovedal, da sta s pobeglim prinesla iz Avstrije veliko množino cigaretnega papirja in saharina ter ga odložila na Slemenu pri posestniku El. Verdoniku, kjer so ga prevzeli trije drugi tihotapci. Patrulja je takoj izvršila hišno preiskavo, toda našla je samo nekaj tisoč knjižic cigaretnega papirja, ker so druge stvari tihotapci že odnesli. Habit pa, ki je bil v zvezi s tem tihotapstvom, je bil po zaslišanju oddan v zaporo okrožnega sodišča v Mariboru.

Medtem je žandarmerija iz Maribora in Selnice ob Dravi tudi zvedela za to tihotapstvo in ker je že večkrat videla okoli hiše Verdonikove hoditi sumljive osebe, je prešla ter imela zato tudi uspeh. Prišla je namreč 18. t. m. k Verdonikovi hiši ženska, ki je z drugimi prevzela 16. t. m. od Habita in njegovega pobeglega tovariša blago. Patrulja žandarmerijske stanice v Selnici je je aretirala ter predala finančni kontroli, ki jo je zaprla. Zaprla Marija Benak je inozemka, je brez stalnega bivališča ter se peča izključno s tihotapstvom na debelo.

Ker pri Benakovi niso našli nobenega blaga, je bil upravičen sum, da se bo še kolo od te družbe prikazal k hiši. In res je prišel v ponedeljek eden izmed glavnih tihotapcev. Zapazili so ga kmetje ter ga s pomočjo orožniške patrulje iz Maribora prijeli. Na vprašanja je končno izpovedal, da je saharin skrit nekje v bližini. Patrulja je izvršila preiskavo v listnjaku Verdonik hiše in našla med listjem 15 kg saharina najboljšje kvalitete. In tudi ta tihotapcec je romal v častnem spremstvu v Maribor k finančni kontroli. Seveda je bil oddan v zaporo sodišča, kjer se že nahaja njegova družica. Toda Josip Dobrovnik, stari znanec iz procesa potarjevalcev kolkov, ni šel prav rad, kajti bil je komaj par mesecev na svobodi. Mesto, da bi praznoval praznike v krogu svoje družine, jih bo moral prestat v zaporo.

Dejstvo, da finančna kontrola in žandarmerija zapleni veliko saharina, mnogo ga pa tudi tihotapci srečno prenesejo čez mejo. To pa ni samo v škodo državi in ljudskemu zdravju, temveč tudi trgovcem. Naj bo za primer samo teh 15 kg saharina, ki je 440 krat slajši od sladkorja. Ako bi bil prodan ta saharin v kakem večjem kraju ali trgu, bi dotični trgovci prodali 4600 kg manj sladkorja kakor sicer.

En vesel Božič, en vesel dan

more prinesli vsakomur le nač dobri „FLORIAN“

Edina izdelovalnica

E. Jeras in drug, Ljubljana-Moste.

Poneverba v mariborskem železniškem skladišču

G. dr. Danilo Komarjil nas prosi za objavo sledečega pojasnila:

V Mariboru aritariji Franc Jarh ni bil solastnik ali družabnik lesne trgovine, tudi ni bil drugače pri tej udeležen. To lesno trgovino vodi le brat imenovanega, z. Karol Jarh, samostojno.

Tvrška Davorin Johan in drugovi v Mariboru poročajo, da nikakor ne odgovarjajo dejstvu, da bi šel ogromen primanjkljaj, ki ga je zakrivil G. Jarh v železniškem materialnem skladišču, v oblačilnico družbe »Davorin Johana«, ki tudi ni last G. Jarha.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje poslovnega odbora 20. XII. 1926.) Z ozirom na dopis SK Jadran z dne 10. XII. se sklenc rešiti njegov svoječasni ugovor proti verifikaciji igr Pečnika za ASK Primorje v smislu že storičenega sklepa prej šnjega upravnega odbora ter na prihodnji seji p. o. dne 27. t. m. zaslišati tozadevno dva zastopnika SK Jadrana in igr Pečnika, o čemer se istočasno obveščajo predimeno-vani.

Z ozirom na dopis SK Ilirije z dne 18. t. m. odnosno na ugovor SK Ilirije z dne 13. X. proti verifikaciji igr S. Poduje za ASK Primorje se izreče igr Šime Poduje (ASK Primorje) zabrana igre, dokler ne poravnava obveznosti do svojega prejšnjega kluba SK Ilirije.

Klubi se obveščajo, da razpisuje LNP, izvršujoč sklep izredne glavne skupščine LNP z dne 28. novembra pokalne tekme v korist fonda za poškodovane igrače, ki se bodo pričele v ljubljanskem okrožju LNP, ako bo dopuščalo vreme, 1. januarja 1927. V celiskem in mariborskem okrožju odredi pričetek teh tekem MO. Tekme se bodo vršile po propozicijah za pokalno tekmovanje LNP. Obveznost udeležbe se omeji v Ljubljani na petorico prvorazrednih klubov, v Mariboru in Celju na vse klube v sedežu MO. Ostali klubi se bodo pritegnili v pokalno tekmovanje v kolikor se bodo prostovoljno prijavili. Zrebanje protivnikov itd. se izvede na prihodnji seji p. o., ki se vrši v ponedeljek, 27. t. m. ob 20. uri v kavarni »Evropa«.

(Iz seje kaz odbora dne 20. XII. 1926.) Igr g. Čirovič Blagoje in Marchotri Viktor (SK Ilirija) se oprostita obtožbe po §§ 31 in 37. k. p. JNS-a, vlozene po SK Slovianu. Tainik IL

Drsaljšče SK Ilirija Z izdajanjem sezonskih kart se prične z današnjim dnem. Izdajalec se bodo na drsaljšču od 14 ure dalje ter oba božična praznika od 10 do 12 in od 14 do 18 ure. Cene sezonskim kartam so sledeče: 30 Din za izvršujoče članstvo in diake, 50 Din za ostalo članstvo ter 100 Din za nečlane.

Sestanek smuške sekcije SK Ilirije se vrši v ponedeljek, dne 27. t. m., ob 6. uri zvečer v klubovem lokalu, kavarna Evropa. Radi važnosti prosimo polnoštevilne udeležbe. — Načelnik 1629

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši v ponedeljek, 27. t. m. ob 20. uri v kavarni »Evropa«. Na sejo se vsbita dva zastopnika SK Jadrana in igr G. Pečnik Adolf (ASK Primorje) — Tainik IL. Klub kolejarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani sklicuje svoj X. redni občni zbor, ki se vrši dne 6. januarja 1927 ob 9.30 dopoldne v Prešernovi sobi restavracije Novi svet, Gosposvetska cesta 14, z običajnim dnevnim redom. V slučaju ne-sklepnosti se vrši občni zbor pol ure pozneje, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Kolesarsko in motociklistično društvo Svava v Ljubljani priredi na Novoga leta dan preživet v Dobrunje. Odhod ob 1. uri popoldne izpred društvene pisarne, Karlovska cesta 4. Vabljeni vsi vsi člani in prijatelji sporta.

T. K. Skala javlja svojim članom, da se vrši letošnji Silvestrov večer v Boh. Bistrici. Radi točnega dogovora glede prireditve same, kakor tudi skupnega odhoda sklicujemo članski sestanek na torek, 28. t. m. ob 8. v Narodni kavarni Radi. Pomena termina pozivljamo člane, da že sedaj javijo svojo udeležbo. Prijave se zbirajo v poštnem nabiralniku klubovega lokala Polovična voznika je že dovoljena.

Protest proti glavni skupščini JNS od bit. Skupina sportnikov je pri politični oblasti v Zagrebu protestirala proti gotovim sklepom zadnje glavne skupščine JNS, ki jih je smatrala za protizakonike. JNS je sedaj dobil odločitev zagrebske policijske direkcije, ki zavrača ta protest z motivacijo, da ima glavna skupščina kot vrhovna instances pravico storiti sklepe, ki se ne strinjajo s besedilom pravil, ako so v skladu z d-hom pravil.

VREMENSKA POROČILA JZSS. Sa-vez je preiel sledeča poročila: Kranjska gorra ima ca 4 cm snega, na Vršču in v Planici pa ga je ca 10 do 15 cm. Vreme je bilo danes oblačno ter se pričakuje sneg. Na Blokah je snega 25 cm in 5 cm sneža, vendar na strani proti Sodražici in Loškemu potoku. Proti Cerknici je teren manj ugoden. V planinah prilike za smučanje niso ugodne, razven visoko v Julijskih Alpah za izvežbane alpiniste. Na Pohorju situacija ni izpremenjena ter je smuka na vrhu baje ugodna. Ev. izpremembe se izve tekom dneva v trgovini Gorec.

„KVERTA“ d. z o. z.

Konf. tvornica papirja
Vožarski pot 1. Karlovska cesta 12.
Stalna zaloga kuvert vseh velikosti, plačilnih vrečic, aktovk, Cene nizke! kuvert z škenci itn. B. ago solidno!

Poslano!

Vse gospodinjje, katere do sedaj še ne kupujejo prvovrstnega dodatka h kavi, naše domače KOLINSKE CIKORIE,

prosimo, da s popolnim zaupanjem povsod zahtevajo KOLINSKO CIKORIO in gotovo bodo zadovoljne. — Pri nakupovanju

pozrite, da dobite pravo našo KOLINSKO CIKORIO, katero iz najboljših snovi z novimi modernimi stroji izdelujejo izvežbani domačini in ki zato zasluži, da se vporablja v vsaki slovenski rod-

